

Jesper Stanges prædiken midfaste søndag

Taler

Jesper Stange
Sognepræst

Dato

26. marts 2006

Sted

Vor Frue Kirke, Københavns
Domkirke

Omstændigheder**Prædikentekst**

Johannesevangeliet kapitel 6, vers 24-35

Salmer

Herre Gud Fader i Himlen
O kristelighed
Helligånden trindt på jord
O Jesus, du al nådens væld
Vidunderligst af alt på jord
Hil dig, Frelser og Forsoner
Herre! hvor skal vi gå hen, v. 4-5
Den bitre død dig trængte

Vi er, hvad vi spiser

Jesus siger: Jeg er livets brød.

Det er billedtale. Jesus bruger næsten aldrig andet.

Det er slående i sin enkelhed. Og samtidig slående i sin betydningsfylde. Et billede siger mere end mange ord. Vi kan sige, at naturen er et tempel. At troen er en gyngende bro. Og Jesus siger, at han er livets brød.

Det er ligetil. Billederne lever. De avler betydning, jo mere de bliver brugt.

Vi forstår umiddelbart, hvad der er tale om. Det er slående, siger vi med en meget præcis beskrivelse af denne umiddelbare forståelse, når der overraskende overføres betydning fra det ene til det andet.

Fra tempel til natur, fra bro til tro og fra brød til Jesus.

Natur og tempel tilhører hver sit betydningsfelt. Men billedet fungerer, fordi

der samtidig er et betydningsammenfald: begge steder kan man møde det guddommelige. Naturen kan betragtes som et sted for gudsdyrkelse og tilbedelse.

Tro og bro hører på samme måde hjemme på hver sit område, der dog er slående ved deres lighed. Det, naturen har adskilt, forbinder broen. Troen er ikke ligesom en bro, den er en bro.

Og Jesus siger altså, *Jeg er livets brød*. Brødet er et næringsmiddel. Det er det vigtigste fødemiddel i Orienten. Ordet brød benyttes ofte som betegnelse for mad, simpelthen.

Vi lever i et stofskifte med naturen. En del af den går gennem os. Brødet gør. Sådan lever vi også i et stofskifte med Jesus. Jesus er ikke ligesom et brød. Jesus er livets brød.

Man kan kalde det et eksistentielt stofskifte, hvis man ville holde sig det pågående billede en smule fra livet. Det er en næsten frastødende tanke, at vi skulle være i den grad forbundet med vor Herre, at han ligefrem skulle gå gennem os. At Jesus skulle gå gennem os, som et fødemiddel gør det.

På den anden side er vi, hvad vi spiser, som den italienske kommunist Antonio Gramsci, sagde det, og som alverdens minarineprofeter har gentaget det.

De har sikkert ikke Johannesevangeliets Jesus i tankerne, men de har en god fortolkningsnøgle til Jesus.

Kristne er vi, ikke fordi vi har besluttet os for det, ikke fordi vi har valgt kristendom som vores religion frem for andre, men fordi Kristus er en del af vores stofskifte. Som livets brød.

For muslimen er det en hellig pligt én gang i sit liv at besøge Muhammeds fødeby, Mekka, for at vandre rundt om kabaen. Og ethvert jødisk påskemåltid slutter med hilsnen "næste år i Jerusalem". Mindet om tempelbyen med dens kongelige fortid formulerer håbet om en samlet fremtid.

De fleste religioner kan udpege et geografisk centrum som deres helligste sted.

Men Jesus overvandt de kræfter, stedet drager med. Kristendommens centrum er den tomme grav og den dødes opstandelse. Ved Jesu død og opstandelse elimineres stedets magt, både templets og det mest definitive steder af alle, dødens. Jesus Kristus er nu i sit fravær nærværende alle vegne. Som livets brød.

Krisen i forbindelse med Muhammadtegningerne giver os en sjælden lejlighed til at se på os selv med andre øjne. Muslimske. Et blik, man som regel skal til udlandet for at se på sig selv med.

I det offentlige rum, som statsministeren kalder vores liv udenfor trappeopgangen, er der ikke plads til religiøse betragtninger. Og for muslimer er det den kristne verdens åbenlyse gudløshed, som er det egentlige problem. Eller det er dét, der for dem tager sig ud som gudløshed.

Det er vanskeligt at afvise den karakteristik. Især fordi nogle priser gudløsheden som et eksempel på vesterlands højere udviklingstrin.

Men det kan også være vanskeligt at pege på gudeligheden, når den forbinder sig med noget så dagligdags, at man bedst og med Jesu egne ord kan beskrive det ved det daglige brød.

Med vor Herre Jesus Kristus er det som med brødet, vi lever af. Vi kan ikke fylde os én gang for alle og påstå, at vi nu er mætte for altid.

Med kristentroen er det sådan, at vi ikke kan gøre den til vores uden at forråde det forhold, som også gælder brødet, at vi kun nærer os ved det daglige indtag.

Det er af samme grund, kristentroen ikke er kombattant. Den stiller ikke op til slagsmål. Og det kan sikkert forlede både muslimer og de dannede foragtere af kristentroen til at mene, at den slet ikke findes. Når den nu ikke engang vil slås for sin ret.

Og det skal da ligne gudløshed, når vi som kristne tværtimod slås for anderledes troendes ret til at tro, som de vil, til at praktisere deres religion, som de skal. Eller for nu at blive indenfor billedet af Jesus som livets brød: den, der kan mætte sig dagligt med brødet fra himlen, slås selvfølgelig for andres mulighed for at gøre det samme.

Det er ikke mærkeligt, hvis dette forhold for et fremmed blik tager sig både opgivende og gudløst ud.

Det mærkelige er, at vi er i stand til at fastholde Jesu løfte om, at den, der kommer til ham aldrig skal hverken sulte eller tørste.

Men det er det, vi gør ved daglig øvelse, når vi går ind i vores lønkammer og beder om brødet. Det er det, der sker i den kristne faste med dens erindring om grundvilkåret, at det med kristendom er som med stofskiftet: vi kan ikke gøre hverken brødet eller den åndelige føde til vores ejendom. Vi må hele tiden tage til os for at leve. Og det er i hvert eneste sogn i vores land netop dét, der sker i gudstjenestens fortætningspunkt, når nadvermåltidet bespiser os med brødet og vinen og dermed husker os på den Kristus, der i sit fravær er nærværende, hvor ordet og elementet føjes sammen til sakramentet.

Da Jesus ved sin død forsvandt, efterlod han os nadverens brød og vin.

Brødet erstatter Jesu legeme og vinen hans blod. Jesus erstatter sig selv med elementerne brød og vin.

Jesus er livets brød.

Det er så endelig også den enkle forklaring på, at kristendom aldrig kan blive hverken fundamentalistisk eller på anden måde fanatisk. Enhver form for fundamentalisme og enhver form for fanatisme forudsætter, at man kan gøre troen til sin. At man én gang for alle kan afgøre sig for den og for dens rette udlægning. Ellers kan man nemlig ikke begynde at tampe andre med sin egen rettroenhed.

Der var en generation, som fik banket kristendom ind med hårdtslående argumenter og ørefigner. Provst Eriksen, Tved, fortæller, at han fik med linealen. Og det er han for så vidt ganske tilfreds med. For det lærte ham, at den skulle man aldrig stole på.

Vi er et par generationer, som har fået den ind i en mere "light" udgave. Men også om den gælder det, at kristentro efter lineal ikke findes.

Danskernes attitude kan i disse forvirrende og også dybt foruroligende dage

ligne sådan en slags tillidsskabende underkastelsesmanøvre. Det er muligt, den også er det. Men det er i tråd med kirkens Herre, at den, der stiller sin sult hos ham, får kræfter til at rumme sin modparts synspunkter, til at slå for sin modstanders ret, også selvom man ikke deler hans mening og tro.

I virkeligheden burde alle verdens folk af ånd udfordre den rene materialisme. Vi spiller os ud mod hinanden, vi burde spille ud imod den opfattelse, at vi som mennesker mættes af brød alene. Vi dør af brød alene.

For os er Jesus livets brød. Slående i sin enkle forståelighed. Det kan bare ikke forstås én gang for alle. Det må hele tiden forstås. Som brødet der må fortæres igen og igen.

Og så synes jeg, vi skal glæde os over, at vi deler forudsætninger for at forstå, igen, igen. Der er ikke det menneske, man ikke kan dele brødet med. For det er den sultne, der er brødet værd.

Kilde

Jesper Stange: "Ord til andet", s. 99-105. Forlaget Alfa. 2012

Kildetype

Dokumentation i bogværk

Tags

Anden tekstrække, Midfaste, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/jesper-stanges-praediken-midfaste>